

Consiliul Fiscal: Situatia la nivelul tintit al deficitului bugetar pentru anul în curs pare fezabila

Situarea la nivelul tintit al deficitului bugetar, de 7,13% din PIB, pentru anul în curs pare fezabila, în conditiile în care cresterea peste asteptari a necesarului de cheltuieli curente este acoperita prin veniturile suplimentare obtinute ca urmare a majorarii proiectiei PIB nominal si prin diminuarea cheltuielilor de investitii, potrivit Opiniei preliminare a Consiliului Fiscal cu privire la proiectul celei de-a doua rectificari a bugetului general consolidat pe anul 2021.

"Comparativ cu parametrii bugetari aprobati anterior, proiectul celei de-a doua rectificari bugetare include o noua majorare atât a veniturilor totale ale BGC (+4,4 miliarde de lei), cât si a cheltuielilor bugetare totale (+5,52 miliarde de lei), deficitul bugetar situându-se cu 1,1 miliarde de lei peste proiectia anterioara. Exprimat ca procent în PIB, nivelul prognozat al deficitului bugetar este mentinut la 7,13% din PIB pe fondul majorarii proiectiei PIB nominal cu 15,4 miliarde lei. Consiliul Fiscal își mentine aprecierea ca într-un an cu crestere atât de pronuntata a veniturilor bugetare, ar fi trebuit sa nu creasca deficitul bugetar în valoare absoluta, chiar daca au fost necesare cheltuieli suplimentare pentru lupta contra pandemiei COVID-19 si, respectiv, reclamate de criza energetica", se arata în opinia Consiliului Fiscal.

Pe categorii de venituri bugetare, CF sustine ca revizuirii pozitive ale estimarilor initiale survin la cvasi-totalitatea veniturilor dependente de dinamica PIB nominal, evolutii de sens contrar înregistrându-se în cazul sumelor provenind din fonduri europene si al celor având drept sursa închirierea benzilor de frecventa 5G. În esenta, revizuirea în sus a veniturilor bugetare poate fi atribuita majorarii considerabil peste prognoza initiala a PIB, cresterii peste asteptari a preturilor la nivelul întregii economii (reflectata în deflatorul PIB) si comportamentului firmelor care au rambursat într-o proportie considerabila impozitele amânate la plata în anul anterior.

Pe categorii de venituri, diferite în plus mai însemnate fata de estimarile de la prima rectificare survin la TVA (+5,02 miliarde de lei), impozit pe profit (+1,75 miliarde de lei), contributii de asigurari (+1,07 miliarde de lei lei), impozit pe salarii si venit (+0,55 miliarde de lei), în timp ce minusuri sunt prognozate la taxa pe utilizarea bunurilor, autorizarea utilizarii bunurilor sau pe desfasurarea de activitati (-2,07 miliarde de lei ca urmare a neîncasarii sumelor provenite din închirierea benzilor de frecventa) si sumele primite de la UE/alti donatori în contul platilor efectuate si prefinantari aferente exercitiului financiar 2014-2020 (-3,24 miliarde de lei). În aceasta faza a analizei, Consiliul Fiscal apreciaza noul nivel propus al veniturilor bugetare drept realist.

Pe partea de cheltuieli bugetare, institutia considera ca are loc o noua majorare comparativ cu parametrii aprobati la prima rectificare bugetara, cauzele principale fiind suplimentarile de cheltuieli curente, partial compensate de diminuarea cheltuielilor de investitii. Astfel, suplimentari importante au loc la nivelul cheltuielilor cu asistenta sociala (+3,57 miliarde de lei), bunuri si servicii (+3,09 miliarde de lei), dobânzi (+1,37 miliarde de lei), personal (+1,1 miliarde de lei), subventii (+0,9 miliarde de lei), alte cheltuieli (+0,67 miliarde de lei) în timp ce reduceri semnificative sunt consemnate la nivelul proiectelor cu finantare din fonduri externe nerambursabile postaderare 2014-2020 (-3,48 miliarde de lei), cheltuielilor de capital (-1,48 miliarde de lei), alte transferuri (-1,05 miliarde de lei).

Institutia precizeaza ca evolutia cheltuielilor bugetare confirma evaluarile formulate de CF cu ocazia primei rectificari bugetare privind necesarul suplimentar de resurse la nivelul cheltuielilor de asistenta sociala în cuantum de 3,5 miliarde de lei si riscurile de depasire la nivelul cheltuielilor de personal si cu bunuri si servicii. În cazul ultimelor doua categorii de cheltuieli, magnitudinea depasirilor este însa peste cea anticipata anterior de CF, alocari suplimentare dovedindu-se necesare si la nivelul altor categorii de cheltuieli.

"Chiar daca aceste evolutii pot fi atribuite partial evolutiei pandemiei COVID-19 sau necesitatii de a reactiona în fata situatiei de pe piata energiei, depasirile prognozate ale plafoanelor de cheltuieli arata lipsa unui control adecvat al acestora. Mai mult, depasirile au loc la nivelul unor categorii de cheltuieli permanente, compensarea venind partial din diminuarea cheltuielilor de investitii. Depasiri recurente de cheltuieli permanente, ce contribuie la niveluri nesustenabile ale acestora, slabesc bugetul general si complica procesul de consolidare fiscala. În aceasta faza a analizei, CF apreciaza ca executia bugetara se poate încadra în noul nivel proiectat al cheltuielilor bugetare", se arata în document.

Având în vedere cele de mai sus, CF mentioneaza ca situarea la nivelul tintit al deficitului bugetar (7,13% din PIB) pentru anul în curs pare fezabila, în conditiile în care cresterea peste asteptari a necesarului de cheltuieli curente este acoperita prin veniturile suplimentare obtinute ca urmare a majorarii proiectiei PIB nominal si prin diminuarea cheltuielilor de investitii.

"Asa cum a subliniat si opinia CF la rectificarea precedenta, într-un an cu crestere a PIB mult peste prognoza si cu deflator înalt este contraindicat ca deficitul sa creasca în termeni absoluti. Dintr-o perspectiva mai ampla, considerând executia bugetului general consolidat pentru anul 2021, aceasta consemneaza cea mai ampla revizuire în sus a veniturilor bugetare din istoria constructiilor bugetare evaluate de Consiliul Fiscal, fara ca aceste evolutii sa conduca la o diminuare a deficitului bugetar, toate sumele suplimentare fiind alocate pentru cheltuieli. Aceasta situatie este sub-optima, cu atât mai mult cu cât o parte din veniturile suplimentare încasate în anul curent sunt ciclice sau temporare (acestea din urma având drept sursa principala impozite si taxe amânate la plata în anul anterior), în timp ce o parte si mai însemnata din sporul de cheltuieli a fost generata de cresteri de cheltuieli permanente", explica Consiliul Fiscal.

Conform sursei citate, constructia bugetului pentru anul 2022 va fi un test sever având în vedere necesitatea de a concilia gestionarea situatiilor foarte dificile cu care se confrunta România (criza sanitara, socul preturilor la energie, efecte ale tensiunilor pe pietele internationale), care reclama resurse adecvate, cu nevoia de consolidare bugetara, de reducere vizibila a deficitului bugetar.

În acest context si având în vedere dezideratele mentionate, Consiliul Fiscal subliniaza din nou ca este obligatoriu un control riguros al cheltuirii banului public, cheltuieli publice care sa asigure bunuri publice de baza pentru cetateni (sanatate, educatie etc.) si care concomitent sa tina cont de constrângerile impuse de consolidarea bugetara, sa fie combinate cu cresterea veniturilor fiscale. CF sustine ca fara o crestere substantiala a veniturilor fiscale va fi practic imposibil sa facem fata la provocari actuale si viitoare care privesc bugetul public, societatea româneasca.

De asemenea, se mentioneaza faptul ca proiectul celei de-a doua rectificari bugetare prevede modificarea plafoanelor în termeni nominali ale indicatorilor specificati în cadrul fiscal-bugetar pe anul 2021 (stabilite initial prin Legea nr. 14/2021 si apoi amendate cu ocazia primei rectificari bugetare prin OUG nr. 97/2021) dupa cum urmeaza: plafonul nominal al deficitului primar al BGC este diminuat cu 0,3 miliarde de lei pâna la nivelul de 66,7 miliarde de lei; plafonul nominal al deficitului BGC este majorat cu 1,1 miliarde de lei pâna la nivelul de 84,9 miliarde de lei; plafonul nominal al cheltuielilor de personal ale BGC este majorat cu 1,1 miliarde de lei pâna la nivelul de 112,3 miliarde de lei; plafonul nominal al cheltuielilor totale ale BGC, exclusiv asistenta financiara din partea UE si a altor donatori, este majorat cu 8,7 miliarde de lei pâna la nivelul de 425,4 miliarde de lei.

Potrivit CF, cresterea repetata de-a lungul anilor prin derogare a plafoanelor pentru o parte a indicatorilor specificati în cadrul fiscal-bugetar, operata la majoritatea rectificarilor bugetare, arata persistenta unor slabiciuni majore în constructia bugetelor publice în România, arbitrariu în reorientarea alocarii unor cheltuieli, reguli fiscale nationale ce pot fi eludate cu usurinta, ceea ce limiteaza rolul pe care acestea ar trebui sa îl joace în orientarea politicii fiscal-bugetare.

În ceea ce privește indicatorii exprimați ca pondere în PIB, CF menționează că aceștia s-au menținut în limitele prevăzute inițial prin Legea nr. 14/2021 (7,16% din PIB în cazul deficitului BGC, respectiv 9,8% din PIB în cazul cheltuielilor de personal ale BGC), ca urmare a majorării proiecției PIB nominal cu 15,4 miliarde lei față de estimarea de la prima rectificare. Proiectul de ordonanță a Guvernului privind rectificarea bugetului de stat pe anul 2021 stipulează derogările necesare de la regulile fiscale instituite de LRFB și redefineste plafoanele agregatelor bugetare în concordanță cu nivelurile prevăzute în propunerea de rectificare.